

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger**1. Indledning**

De gældende regler om erhvervsfremme til landbrugserhvervet er fastsat i Inatsisartutlov nr. 6 af 2. december 2009 om erhvervsfremme af landbrugserhvervet.

Dette forslag erstatter ovennævnte Inatsisartutlov.

Landbrugserhvervet og øget selvforsyning i Grønland

Naalakkersuisut ønsker, at Grønland bliver mere selvforsynende på fødevarerområdet, og i den sammenhæng er landbrugserhvervet en vigtig del. Grønland importerer en stor andel af den mængde grøntsager og kød, som konsumeres i landet. Ved at øge produktionen af landbrugsprodukter som eksempelvis lammekød, oksekød, rensdyrkød, kartofler og grøntsager kan importen af disse fødevarer mindskes. Samtidig har landbruget over en årrække oplevet stagnation i produktionen af lam. Sammen med det politiske ønske om mere fokus på selvforsyning medførte dette, at daværende Naalakkersuisut i 2020 godkendte Strategi for Landbrug 2021-2030, som nuværende Naalakkersuisut viderefører. Det overordnede mål i strategien er at øge Grønlands selvforsyning af fødevarer med grønlandske landbrugsprodukter.

Af positive tiltag på selvforsyningsområdet kan der konstateres opstart af mindre anlæg til indendørs dyrkning af grøntsager under kunstige forhold ("indoor farming"). Dette sker i mindre skala i Grønland, men det er muligt, at produktionen i fremtiden kan spille en større rolle i forhold til at øge Grønlands selvforsyning af grøntsager. Forslaget indeholder blandt andet mulighed for at der kan gives erhvervsfremme til dette.

Forslaget indeholder også mulighed for, at der kan gives erhvervsfremme til akvakultur, hvilket omfatter dyrkning og høst af tang, samt kontrollerede opdræt af eksempelvis fisk og muslinger. Der er på nuværende tidspunkt ikke et egentligt akvakulturerhverv i Grønland, men flere projekter er under opstart.

Opdræt af fisk er en stor industri i andre lande, men forholdene er ikke optimale i Grønland. Høst og dyrkning af tang er der dog mange potentialer i. Tang bruges i mange forskellige produkter, lige fra fødevarer, til dyrefoder, gødning, plastikproduktion og kosmetik. Forholdene er gode i Grønland til dyrkning af tang i de isfrie områder og der kan findes vild

tang langs kysterne i store mængder. Dette kan både øges Grønlands selvforsyning, men ligeledes være relevant for eksport.

Akvakultur er medtaget i dette forslag, selvom det på nuværende tidspunkt ikke er udbredt i Grønland, men dermed vil det fremover være muligt at fremme eventuelle akvakulturprojekter.

Landbrugserhvervet og andre erhverv

Landbrugserhvervet er vigtigt for Sydgrønland. Det er ikke bare et erhverv, men en del af identiteten. Turisme i Sydgrønland er nært bundet sammen med landbruget, da turister kommer for at opleve både den gamle landbrugskultur fra nordboerne og det moderne landbrug, der drives i dag under andre forhold end andre steder i verden. Derfor tilbyder mange af landbrugerne også aktiviteter for turister ved siden af deres landbrug. Den infrastruktur som landbrugerne er med til at skabe og vedligeholde er desuden noget som turisterne nyder gavn af.

Grønlands levnedsmiddelskole ligger i Narsaq og danner baggrund for en stærk kultur inden for fødevarerinnovation i Sydgrønland, fordi der med landbrugets tilstedeværelse er grundlag for forskellige råvarer til fødevarerproduktion.

Landbruget i Sydgrønland beskæftiger ikke kun de aktive landbrugere, men bidrager også med beskæftigelse til øvrige erhvervsområder, der servicerer landbrugerne, eksempelvis mekanikere og transportvirksomheder, turisterhvervet og slagteriet i Narsaq, der er en af byens største arbejdspladser. I takt med, at der bliver udviklet yderligere på forædling af produkter fra landbruget, kan der med tiden skabes endnu flere arbejdspladser i Sydgrønland.

Formål med forslaget

Forslaget har til formål at medvirke til en mere bæredygtig udvikling i landbrugserhvervet og at lovgivningen skal være mere gennemskuelig. Forslaget har ydermere til formål at understøtte udviklingen mod mere selvforsyning af fødevarer i Grønland.

For at gøre lovgivningen mere gennemskuelig er forslaget udformet som en rammelov, der fastsætter de overordnede rammer for, hvornår der kan ydes erhvervsfremme, mens de mere tekniske forhold flyttes til bekendtgørelser.

Forslaget ændrer ikke væsentligt på reglerne om erhvervsfremme til landbruget, men forslaget indeholder justeringer. De økonomiske rammer for erhvervsfremme fastsættes som hidtil via bevillinger på finansloven.

Forslaget understøtter implementering af Naalakkersuisuts Strategi for Landbrug 2021-2030.

Forslaget er særligt med til at løfte målsætningerne 1, 4 og 8 i landbrugsstrategien.

- *Målsætning 1 – 28.000 lam til slagtning*

Med forslaget løftes særligt delmålet om ny lovgivning, der gør det enklere at overtage eller etablere et nyt landbrug. Det forslås, at nyetablerede også er berettiget til erhvervsfremme.

- *Målsætning 4 – Øget rentabilitet i landbrugserhvervet*

For det første løfter forslaget delmålet om, at erhvervsfremmeloven skal revideres.

For det andet løftes også delmålet om, at antallet af små bedrifter skal reduceres med den målsætning at maksimalt 20 % af bedrifterne i 2030 har under 400 moderfår. Dette er gjort ved at det forslås at indføre et mindstekrav til størrelsen på de bedrifter, der kan modtage erhvervsfremme.

For det tredje løftes også delmålet om at øge anvendelsen af vedvarende energi, idet lovforslaget skaber mulighed for at give erhvervsfremme med tilskud til vedvarende energianlæg.

For det fjerde løfter forslaget delmålet om at indføre mulighed for ejerskab af flere landbrug, idet forslaget ophæver begrænsningen på støtte til ét enkelt landbrug.

- *Målsætning 8 – Opdatering af det administrative grundlag*

Med forslaget skabes der mulighed for at løfte delmålet om at håndtere landbrugernes gæld, så gælden ikke bliver en forhindring i udviklingen af landbruget.

2. Hovedpunkter i forslaget

2.1. Gældende ret

Den gældende lovgivning for erhvervsfremme til landbruger er Inatsisartutlov nr. 6 af 2. december 2009 om erhvervsfremme af landbrugserhvervet. Under denne Inatsisartutlov hører hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 12 af 12. december 1984 om erhvervsstøtte, der fastsætter rentesats og regulerer andre lånevilkår samt selvstyrets bekendtgørelse nr. 20 af 5. september 2016 om tilskud til overtagelse, nyetablering og reetablering af landbrugsbedrifter.

Landbruget er generelt forvaltet efter landstingslov nr. 5 af 2. maj 1996 om landbrug med efterfølgende ændringer, der sætter rammerne for hvem der må drive landbrug og nedsætter blandt andet tilsynsudvalg og Landbrugsråd. Underliggende bekendtgørelser regulerer driften af landbrug i detaljer, blandt andet græsningstryk og foderkrav. Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 26 af 22. juni 2001 om udviklingsfremme inden for landbrugssektoren giver mulighed for at give tilskud til projekter der kan føre til udvikling i landbrugserhvervet.

Ligeledes er landbrugserhvervet omfattet af landstingslov nr. 25 af 18. december 2003 om dyreværn.

2.2. Forslagets indhold

Forslaget sætter rammerne for Naalakkersuisuts mulighed for at yde erhvervsfremme i form af lån eller direkte tilskud, der kan forbedre landbrugets driftsøkonomi og opnå en langsigtet bæredygtig produktion og øget selvforsyning af Grønland.

Forslaget viderefører i vid udstrækning den gældende ordning, hvor Naalakkersuisut på baggrund af bevillinger i de årlige finanslove kan tildele erhvervsfremmemidler til landbrug, primært i form af forskellige lån på favorable vilkår.

Forslagets hovedformål er at bidrage til udmøntning af Naalakkersuisuts Strategi for Landbrug 2021-2030, hvis hovedfokus er at styrke landbrugserhvervet, således at erhvervet kan være med til at løfte opgaven med at øge selvforsyningsgraden på fødevarerområdet og i fremtiden kunne blive økonomisk selv bærende.

Ved vurderinger af ansøgninger om erhvervsfremme vil strategiens overordnede mål og anbefalinger således indgå i den samlede vurdering af, om en ansøgning kan imødekommes.

Det fremgår ligeledes af strategien, at landbruget i Grønland er meget afhængigt af tilskud og støtteordninger fra Selvstyret. Det er kun ganske få landbrugere, der har en økonomi, som kan klare sig på markedsvilkår. Derfor er det en vigtig målsætning at arbejde med at øge rentabiliteten hos landbrugerne.

På nuværende tidspunkt har erhvervet ikke mulighed for at finansiere deres landbrug gennem bankerne i Grønland. En forbedring af landbrugernes økonomi og et mere gennemskueligt offentligt tilskudssystem kan øge bankernes interesse i at finansiere grønlandsk landbrug.

Et væsentligt element i forslaget er derfor at erhvervsfremmemidlerne anvendes mest effektivt og anvendes til formål, der er effektive og gavner landbruget generelt og Grønland som helhed.

Helt konkret vil dette betyde, at forvaltningen skal vurdere ansøgninger ud fra de overordnede formål og dermed kan og bør stille betingelser i forbindelse med en godkendelse af ansøgning om erhvervsfremme. Som konkret eksempel vil der kunne stilles krav om deltagelse i et avlsprogram ved en ansøgning om erhvervsfremme til indkøb af avlsdyr.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget vurderes ikke at have umiddelbare konsekvenser for det offentlige. Der afsættes allerede i dag midler til erhvervsfremme på de årlige finanslove, ligesom forvaltningen i dag modtager og behandler ansøgninger om erhvervsfremme.

I 2023 er der på finansloven afsat 8.276.000 kr. til rente- og afdragsfri lån på hovedkonto 73.04.03 og 5.477.000 kr. til rentebærende lån på hovedkonto 73.04.04.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget forventes ikke at have administrative konsekvenser for landbruget. Det forventes, at forslaget vil bidrage til, at landbrugserhvervet over tid vil blive mere selv bærende og uafhængig af offentlig støtte.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget har ikke konsekvenser for miljø, natur eller folkesundhed. Forslaget indeholder et mindre bidrag til den grønne omstilling, idet erhvervsfremmemidlerne kan anvendes til opførelse eller overtagelse af anlæg til produktion af vedvarende energi.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget har ikke direkte konsekvenser for borgerne.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget har ikke andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer mv.

Forslaget har i perioden 3. oktober til 31. oktober 2023 været offentliggjort på høringsportalen på www.naalakkersuisut.gl. Forslaget er desuden sendt direkte til Savaatillit Peqatigiit Suleqatigiissut, Konsulenttjenesten for Landbrug, Landbrugsrådet og Kommune Kujalleq.

Høringssvarene gennemgås i høringssvarsnotatet. Der henvises til bilag 1.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til stk. 1

De årlige bevillinger på finansloven fastsætter den økonomiske ramme for, hvor meget erhvervsfremme Naalakkersuisut kan give i et givent år. Bestemmelsen angiver således, at Naalakkersuisut ikke kan give erhvervsfremme ud over den givne bevilling, samt at en ansøger ikke har krav på at modtage erhvervsfremme, uanset at de formelle betingelser er opfyldt.

Bestemmelsen angiver endvidere at erhvervsfremme gives som lån eller direkte tilskud inden for Inatsisartutlovens formål, der kan forbedre landbrugets driftsøkonomi og til initiativer til at opnå en langsigtet bæredygtig produktion og øget selvforsyning af Grønland. Det betyder, at de initiativer og projekter, der kan gives erhvervsfremme til, som udgangspunkt skal have et længerevarende perspektiv.

Der vil dog altid skulle foretages en helhedsvurdering og særligt ved reparationer, kan der være grund til at se på hovedaktivets værdi for det pågældende landbrug.

Det er således et ønske at midlerne til erhvervsfremme af landbrug vil bidrage til et positivt samfundsøkonomisk afkast, samtidig med at ordningen bidrager til udnyttelsen af Grønlands vækstpotentiale for fødevarerproduktion.

Til § 2

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, hvordan Naalakkersuisut kan yde erhvervsfremme. Det foreslås, at man bibeholder samme muligheder som i dag og at disse kan kombineres.

Til nr. 1

Ved rentebærende lån menes at lånet afdrages og forrentes på vilkår, der fastsættes af Naalakkersuisut. Efter gældende regler gives disse lån som annuitetslån med en årlig rente på 4 %. Der er ingen planer om at ændre ved dette.

Til nr. 2

Rente- og afdragsfri lån er rente- og afdragsfri i hele løbetiden, og skal først tilbagebetales ved udløbet af låneperioden. De nuværende regler om afskrivning på lånet forventes

opretholdt, hvorfor denne type lån indeholder et væsentligt tilskudselement i det omfang at modtager i øvrigt opfylder vilkårene herfor.

Til nr. 3

Det foreslås, at Naalakkersuisut kan give erhvervsfremme som direkte tilskud. Denne mulighed forventes alene anvendt i tilfælde, hvor tilskuddet i særlig høj grad bidrager til gennemførelse af landbrugsstrategien og hvor det vurderes, at tilskuddet har stor samfundsmæssig betydning i en længerevarende periode. Dette kunne være ved udvidelse af dyrkningsarealet gennem etablering af nye marker eller forbedring af marker ved genopdyrkning, grøftning eller kalkning.

Til nr. 4.

Det foreslås, at det ligesom efter den gældende lovgivning, vil være muligt at kombinere de forskellige muligheder for erhvervsfremme. Nærmere regler herom forventes at blive fastsat i bekendtgørelse efter forslaget § 2, stk. 2.

Til stk. 2.

Bestemmelsen angiver, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler og kombination af erhvervsfremme samt om betaling af eget indskud.

Til § 3

Til stk. 1

Bestemmelsen angiver at erhvervsfremme alene kan ydes til personer eller selskaber, der har ret til at drive landbrug i Grønland.

Til stk. 2

Bestemmelsen oplister de forskellige formål, hvortil der kan ydes erhvervsfremme. Listen har ikke til formål at være udtømmende, men at gøre det lettere at kategorisere til hvilket formål erhvervsfremme er givet, samt i forhold til at fastsætte regler vedrørende erhvervsfremme for disse.

Til stk. 3

Det foreslås, at Naalakkersuisut i særlige tilfælde kan give erhvervsfremme til medhjælpende ægtefælle eller samlever. Dette er begrundet i, at en del landbrug i Grønland drives som familielandbrug. I disse tilfælde vil en medhjælpende ægtefælle ikke nødvendigvis opfylde de formelle betingelser for at kunne modtage erhvervsfremme uanset at landbruget i praksis drives i fællesskab. Bestemmelsen fastslår således, at medhjælpende ægtefælle eller samlever ligeledes kan ansøge om og modtage erhvervsfremme. Bestemmelsen forventes alene anvendt i særlige tilfælde, eksempelvis i forbindelse med deltagelse i kurser eller efteruddannelse.

Til § 4

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, hvad der forstås ved landbrug. Bestemmelsen omfatter således de traditionelle og eksisterende former, hvoraf fåreavl er den mest udbredte, men medtager ligeledes ren planteavl, herunder grøntsager og akvakultur. Mens såkaldt "indoor farming" i form af indendørs dyrkning af grøntsager under kunstige forhold, er begyndt i Grønland, er akvakultur ikke særlig udbredt. Akvakultur er alligevel medtaget, så det vil være muligt at fremme eventuelle projekter vedrørende dette.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastslår, at for at kunne betragtes som erhvervsmæssig, skal landbruget være det primære erhverv. En hobbylandbrug eller hvor landbruget drives som bierhverv, vil derfor ikke være omfattet af forslaget.

Til stk. 3

Det er formålet at erhvervsfremme anvendes til erhvervsmæssigt landbrug, derfor fastsættes minimumsgrænser for hvornår et landbrug betragtes som erhvervsmæssigt.

Minimumsgrænserne er baseret på rapporter og Naalakkersuisuts strategi for landbrug samt ønske fra Savaatillit Peqatigiit Suleqatigiissut og baseret på en vurdering af hvilken størrelse en bedrift som minimum bør have for at være rentabel.

Da dette er et nyt krav og der er eksisterende landbrugere, der ikke lever op til kravene, fastsættes der en overgangsperiode frem til den 1. januar 2030, jf. § 10, stk. 3. Herefter skal minimumskravene opfyldes såfremt landbruget skal kunne betragtes som erhvervsmæssigt.
landbruget

Til stk. 4

Der kan være situationer, hvor det ikke har været muligt at leve op til de fastsatte minimumskrav inden den 1. januar 2030. Dette kan være ved sygdom i besætningen, ved omlægning fra en driftsgren til en anden, ved kombination af flere produktionsgrene med videre. Naalakkersuisut kan derfor, i særlige tilfælde, fravige minimumskravene i stk. 2.

Til stk. 5

Bestemmelsen giver mulighed for at fastsætte minimumsgrænser for andre produktionsgrene, eksempelvis ved oprettelse af moskushold.

Til stk. 6

Det forslås, at Naalakkersuisut kan fastsætte regler om, at minimumskravene ikke gælder ved genstart, overtagelse eller etablering af landbrug.

Til § 5

Bestemmelsen indeholder generelle krav for erhvervsfremme.

Bestemmelsen angiver kriterier, som Naalakkersuisut ved en skønsmæssig vurdering skal tage hensyn til ved beslutning om, hvorvidt en ansøgning om erhvervsfremme kan imødekommes. Samtlige betingelser skal være opfyldt, for at en ansøgning kan imødekommes.

Til nr. 1- 2

Er objektive betingelser om at ansøger skal være myndig samt enten drive, overtage eller etablere et landbrug efter § 3. Ved overtagelse eller generationsskifte vil der efter praksis skulle foreligge et betinget skøde eller anden aftale, hvor endelig overdragelse alene er betinget af overtagelse af eksisterende lån eller opnåelse af nyt lån.

Til nr. 3-5

Det foreslås, at ansøger skal sandsynliggøre de nævnte forhold, senest inden en ansøgning kan godkendes. Da betingelserne er formelle krav, bør disse forhold være indeholdt i den skriftlige ansøgning, men kan suppleres med yderligere oplysninger i forbindelse med behandling af ansøgningen. I hvor høj grad ansøger skal sandsynliggøre de nævnte forhold vil afhænge af, hvilket formål eller projekt, der ansøges om erhvervsfremme til. En ansøgning om erhvervsfremme til indkøb af en frontlæsser til håndtering af wrapballer vil således være næsten selvforklarende, men en ansøgnings om etablering af en ny markvej med broføring over en bred elv vil have behov for en mere uddybende beskrivelse.

Til § 6

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at Naalakkersuisut skal foretage en helhedsvurdering, der udover at inddrage formål i § 1, ligeledes skal vurdere ansøgers evne til at tilbagebetale et rentebærende lån.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter krav om skriftlig ansøgning og hvad der som minimum skal medsendes som bilag.

Til nr. 1

Dette krav kan eksempelvis opfyldes ved landbrugsuddannelsesbevis, udtalelse fra Savaatillit Peqatigiit Suleqatigiissut eller en udtalelse fra kommunens erhvervskonsulent.

Er ansøger et selskab, kan kravet opfyldes ved at selskabet dokumentere at selskabet har en ledelse eller ansatte, der er i stand til at drive et landbrug fagligt og økonomisk rentabelt.

Kravet kan ligeledes opfyldes ved, at ansøger dokumenterer at have drevet erhvervsmæssigt landbrug i en årrække forud for ansøgningen.

Til nr. 2

Ansøgningen skal vedlægges et driftsbudget.

Det skal fremgå af budgettet, hvilke indtægter og udgifter, der budgetteres med. Der skal fremsendes en oversigt over, hvornår indtægter og udgifter forventes henholdsvis erhvervet og afholdt. Driftsbudgettet med tilhørende budgetforudsætninger skal have den nødvendige detaljeringsgrad, der gør det muligt at vurdere projektets økonomi.

Til nr. 3

Ansøgningen skal vedlægges de sidste 3 års regnskaber. Det skal fremgå af regnskaberne, hvilke indtægter og udgifter der har været. Regnskabet skal have en detaljeringsgrad, der gør det muligt at vurdere ovennævnte budget.

Til nr. 4

Ansøger skal vedlægge en oversigt over ansøgers samlede formueforhold, herunder formue og gæld i banker og andre finansieringsfortagende samt gæld til det offentlige.

Hensigten med bestemmelsen er at gøre det muligt for Naalakkersuisut at foretage en samlet gennemgang af ansøgers formueforhold. Dette giver blandt andet Naalakkersuisut mulighed for at inddrage ansøgers tidligere udviste evne og vilje til at tilbagebetale ydet støtte og lån fra Grønlands Selvstyre i vurderingen.

Til nr. 5

Bestemmelsen angiver, at ansøger skal have søgt om nødvendige tilladelser og medsende disse. Bestemmelsen medvirker således til at sikre, at forvaltningen ikke bruger unødigt tid på at behandle ansøgninger, der ikke efterfølgende vil kunne opnå påkrævede myndighedstilladelser.

Det kan for eksempel være arealtildeling eller byggetilladelse fra kommunen.

Til nr. 6

Bestemmelsen angiver, at ansøger skal dokumentere at kunne betale eventuelt eget indskud. Dette kan dokumenteres via kontoudskrift eller ved erklæring fra bank eller anden finansieringskilde om at de vil yde lån til eget indskuddet.

Til nr. 7

Med øvrige krav til projektet menes krav der følger af anden lovgivning eller krav, der konkret stilles til det pågældende projekt. Bestemmelsen er ment som en opsamlingsbestemmelse, der har til formål at sikre, at ansøger har undersøgt alle forhold vedrørende projektet. Bestemmelsen er således ikke altid relevant, men eksempelvis ved opførelse af bygninger, kan det være relevant at anføre at tilbud er indhentet af personer med gyldig autorisation, i det omfang at der skal lave installationer med stærkstrøm, kloakering med videre.

Til stk. 3

Vurderingen af en ansøgers formueforhold sker på grundlag af de aktuelle forhold på tidspunktet for ansøgningen. Hvis en ansøgnings oversigt over formueforholdene er behæftet med usikkerheder, der vedrører en afgørelse af forsikringssag eller retssag med videre, vil disse forhold ikke indgå i vurderingen af ansøgningen, før end forholdet er afsluttet. Bestemmelsens formål er således at fastslå, at det er ansøgerens aktuelle og dokumenterede økonomiske situation, der er relevant, hvorfor de nævnte usikkerheder ikke medtages i vurderingen.

Til stk. 4

Bestemmelsen angiver, at Naalakkersuisut kan kræve yderligere oplysninger, hvis det vurderes at den indsendte ansøgning er mangelfuld. Der er som sådan ikke nogen begrænsning for hvilke yderligere oplysninger Naalakkersuisut kan kræve, nderover at de skal være relevante og saglige i forhold til den fremsendte ansøgning.

Til stk. 5

Bestemmelsen hjemler, at Naalakkersuisut kan oprette en digital ansøgningsportal samt stille krav om anvendelse af formular eller digital løsning ved ansøgninger. I øjeblikket er der kun krav om skriftlig ansøgning. Det forventes at Naalakkersuisut kan have de anførte løsninger tilgængelige inden for de næste 2-3 år.

Til stk. 6

Det foreslås, at ansøger har pligt til straks at underrette Naalakkersuisut om væsentlige ændringer i dennes formueforhold. Bestemmelsen sikrer, at Naalakkersuisut har mulighed for at revurdere ansøgning og eventuelt medvirke til at afhjælpe situationen. Samtidig sikres, at der ikke gives tilsagn om erhvervsfremme på et ufuldstændigt grundlag.

Til § 7

Til stk. 1

Naalakkersuisut kan træffe afgørelse om opsigelse af erhvervsfremmelån og tilbagebetaling af tilskud, såfremt personer eller selskaber uberettiget har modtaget erhvervsfremmelån eller tilskud.

Bestemmelsen angiver, at lånet kan opsiges ud fra almindelige obligationsretlige principper. Med uberettiget modtagelse, menes alle krav og vilkår, der skal være opfyldt i forhold til ansøgning og udbetaling af erhvervsfremme.

Med formuleringen ”kan” åbnes for, at Naalakkersuisut kan undlade at opsiges og kræve tilbagebetaling. Dette forudsætter dog, at den pågældende modtager af lån eller tilskud har været i god tro og at det forhold, der har ført til at modtager uberettiget har modtaget lån eller tilskud relativt simpelt kan bringes i orden.

Bestemmelsen er ikke sanktioneret, men grove overtrædelser som dokumentfalsk med videre forventes overdraget til politiet og vil kunne foranstaltes efter kriminallov for Grønland.

Til stk. 2

Personer eller selskaber, der modtager erhvervsfremmelån eller tilskud, har overfor Naalakkersuisut en oplysningspligt vedrørende deres økonomiske forhold. Oplysningspligten vedrører kun oplysninger, som er ændret i forhold til de oplysninger, Naalakkersuisut allerede er i besiddelse af.

Med væsentlige forandringer menes primært ændringer, der kan påvirke mulighederne for at tilbagebetale erhvervsfremmelånet.

Med økonomiske forhold menes der erhvervs- eller arbejdsmæssige forhold, for eksempel ophør i erhvervet, sygdom og for selskabers vedkommende eksempelvis ændring i ejerforhold.

Til stk. 3

Manglende underretning efter stk. 2 anses som misligholdelse og kan derfor medføre opsigelse af lån og krav om tilbagebetaling af lån eller tilskud. Brugen af udtrykket ”kan” er valgt, således at Naalakkersuisut kan udøve et skøn og dermed undlade af opsiges lån eller kræve tilbagebetaling i særlige tilfælde. Der er eksempelvis forskel på, hvorvidt en modtager af erhvervsfremme har undladt at underrette Naalakkersuisut på grund af sygdom eller bevidst har undladt at underrette.

Til § 8

Det foreslås, at der, inden for Inatsisartutlovens rammer, gives Naalakkersuisut vide beføjelser til at fastsætte yderligere regler, hvilket er begrundet i ønsket om mere fleksibilitet. Således har Naalakkersuisut mulighed for at regulere en given udvikling inden for erhvervet, hvor Naalakkersuisut har interesse i at fremskynde eller bremse en udvikling.

Til stk. 1

Til nr. 1

Det foreslås, at Naalakkersuisut kan fastsætte generelle krav vedrørende samtlige forhold vedrørende erhvervsfremmelån i bekendtgørelser.

Til nr. 2

Det foreslås, at Naalakkersuisut kan fastsætte uddannelsesmæssige, økonomiske og tekniske krav til ansøgere og projekter. Hermed sikres, at der løbende kan fastsættes regler og vilkår for tildeling af erhvervsfremme baseret på ny viden.

Til nr. 3

Det foreslås, at Naalakkersuisut kan fastsætte regler om vilkår i tilsagn om erhvervsfremme. Denne hjemmel kan eksempelvis anvendes til at fastsætte regler om hvilke vilkår, der altid skal fastsættes for bestemte typer landbrug.

Til stk. 2

Til nr. 1 og 2

Det foreslås, at Naalakkersuisut kan stille generelle vilkår i forbindelse med tilsagn om lån eller tilskud. Det kan være krav om rapportering vedrørende projektet eller andre vilkår, der er saglige og medvirker til at fremme erhvervet eller sikrer at tilskud eller lån anvendes optimalt. Eksempelvis kan Naalakkersuisut som vilkår for erhvervsfremmelån til indkøb af avlsdyr stille som vilkår, at modtager deltager i et avlsprogram.

Til § 9

Det foreslås, at Naalakkersuisut kan henlægge opgaver af administrationen af denne Inatsisartutlov til andre myndigheder eller private institutioner. Bestemmelsen vil blandt andet kunne anvendes til at lægge opgaver ud til kommunerne, i det omfang at disse måtte have ønske herom eller kapacitet hertil.

Til stk. 2.

Ved henlæggelse af opgaver til private institutioner finder landstingslov om sagsbehandling i forvaltningen og landstingslov om offentlighed i forvaltningen fortsat anvendelse.

Til § 10

Til stk. 1

Det foreslås, at Inatsisartutloven træder i kraft 1. januar 2025.

Til stk. 2.

Ved Inatsisartutlovens ikrafttræden ophæves Inatsisartutlov nr. 6 af 2. december 2009 om erhvervsfremme af landbrug.

Til stk. 3

Det er foreslås, at § 4, stk. 3-4 om krav til minimumsproduktion træder i kraft 1. januar 2030.

Til stk. 4.

Eksisterende fordringer i medfør af landstingsforordning nr. 4 af 20. november 1984 om Erhvervsstøtte og landstingsforordning nr. 10 af 12. november 2001 om støtte til fiskeri, fangst og landbrug, landstingsforordning nr. 11 af 20. november 2006 om ændring af landstingsforordning om støtte til fiskeri, fangst og landbrug samt Inatsisartutlov nr. 6 af 2. december 2009 om erhvervsfremme af landbrug, reguleres fortsat efter den tidligere lovgivning.

Høringssvarnotat

Forslaget har i perioden 3. oktober til 31. oktober 2023 været offentliggjort på høringsportalen på www.naalakkersuisut.gl. Forslaget er desuden sendt direkte til Savaatillit Peqatigiit Suleqatigiissut (SPS), Konsulenttjenesten for Landbrug, Landbrugsrådet og Kommune Kujalleq.

Der er modtaget høringssvar fra:

Kommune Kujalleq, Savaatillit Peqatigiit Suleqatigiissut (SPS), Konsulenttjenesten for Landbrug, Asiarpa Motzfeldt, Stefan H. Magnusson og Grønlands Erhverv.

I det følgende behandles de høringssvar, der er indkommet under høring. Det bemærkes, at høringssvarene er anført i kursiv, og at høringssvarene er gengivet i hovedtræk på grundlag af en foretaget væsentlighedsvurdering.

Kommune Kujalleq

Er overvejende positive overfor forslaget og tilkendegiver, at det indholdsmæssigt svarer til det fremlagte på miniseminaret i Qaqortoq.

Det angives ligeledes, at det er positivt at Naalakkersuisut ønsker at Grønland blive mere selvforsynende indenfor fødevarerområdet herunder landbrugsområdet og at der med lovforslaget tages skridt til at stramme op på kravene til at modtage erhvervsstøtte, således erhvervet bliver mere effektivt, bæredygtigt og rentabelt.

Kommune Kujalleq er enig i at der fastlægges minimumskrav til den primære produktion som nævnt under §4. (Nu § 10, stk. 4).

Kommune Kujalleq anfører ligeledes en række gode forslag, der kan medvirke til at udmønte Naalakkersuisuts landbrugsstrategi samt forøge rentabiliteten i landsbrugserhvervet.

Naalakkersuisut er glade for at Kommune Kujalleq ser positivt på forslaget og forventer at inddrage kommunen i forhold til øvrige tiltag og dialog om udmøntning af de konkrete forslag.

Savaatillit Peqatigiit Suleqatigiissut (SPS) - De Samvirkende Fåreholderforeninger

SPS anfører, at det foreslåede antal moderfår i forslagens § 4, stk. 2, nr.1 bør nedsættes fra 400 til 350 moderfår.

Det bemærkes hertil, at det foreslåede krav til mindstebesætning per 1. januar 2030 er baseret på en vurdering af, hvornår de forskellige produktioner er store nok til at være rentable. Ved fåreavl er det vurderet, at der kræves mindst 400 moderfår. Erhvervet har været med til at foretage denne

vurdering. Med de seneste års prisstigninger, bør dette mindstekrav ikke sænkes. Naalakkersuisut finder derfor ikke anledning til at ændre på kravet om antal moderfår.

SPS angiver endvidere, at forslaget er væsentligt anderledes end det forslag, der blev præsenteret på det af Naalakkersuisut afholdte seminar/konference i sommeren 2023 og at dette burde forlænge høringsperioden, da der synes at mangle noget.

Det er korrekt, at der er foretaget ændringer i forslaget siden det udkast, der blev fremvist for SPS og øvrige interessenter på det af Naalakkersuisut afholdte seminar om det påtænkte lovforslag på landbrugsområdet. En række af disse ændringer skyldes forhold, der blev diskuteret på dette seminar, herunder særligt et ønske om forenkling af reglerne samt at kunne reagere hurtigt i forhold til at styrke udviklingen.

Disse ønsker varetages lettest via en rammelov, der fastsætter de overordnede betingelser og krav for at kunne opnå erhvervsfremme, mens de specifikke vilkår fastsættes i bekendtgørelsesform. Derfor er lovforslaget fremsat således, at en del af det, der tidligere var medtaget i loven, fremover fastsættes i bekendtgørelse.

Der er derfor ikke lavet væsentlige ændringer i rammebetingelserne, men forslaget er blevet en del kortere.

De nødvendige bekendtgørelser, vil ligeledes blive sendt i offentlig høring, hvorfor Naalakkersuisut ikke har fundet anledning til at forlænge denne høring.

Konsulenttjenesten for Landbrug

Konsulenttjenesten for Landbrug anfører ligeledes, at høringen bør forlænges, da forslaget synes at være væsentligt anderledes end det udkast, der blev præsenteret på seminaret i sommeren 2023.

Som angivet ovenfor er det korrekt, at det udkast, der blev fremvist på seminaret i sommeren 2023 er anderledes end det forslag, der er sendt i høring. Denne ændring er blevet foretaget som led i det lovforberedende arbejde, hvori indsigter fra seminaret i sommeren 2023 blandt andet indgik som et væsentligt element. En række af disse ændringer skyldes forhold, der blev diskuteret på dette seminar, herunder særligt et ønske om forenkling af reglerne samt at kunne reagere hurtigt i forhold til at styrke udviklingen.

Disse ønsker varetages lettest via en rammelov, der fastsætter de overordnede betingelser og krav for at kunne opnå erhvervsfremme, mens de specifikke vilkår fastsættes i bekendtgørelsesform. Derfor er lovforslaget fremsat således, hvormed en del af det, der tidligere var i loven, fremover skal udmøntes i bekendtgørelse.

De nødvendige bekendtgørelser, vil ligeledes blive sendt i offentlig høring, hvorfor at Naalakkersuisut ikke har fundet anledning til at forlænge denne høring.

Det anføres ligeledes af konsulenttjenesten, at der ikke skulle være sammenhæng mellem forslaget og bemærkningerne om at det fremsatte forslag i vidt omfang viderefører den eksisterende lovgivning, da denne jo ophæves ved vedtagelse af forslaget.

Forslaget ændrer ikke ved den eksisterende ordning, hvorefter erhvervsfremme til landbrug kan ydes som lån eller tilskud eller kombination heraf på baggrund af bevillingen i finansloven. Det er helt sædvanligt, at der i nye forslag redegøres for, hvorvidt forslaget har til formål væsentligt at ændre ved den eksisterende ordning eller opdaterer denne på grund af ny viden.

Grønlands Erhverv (GE)

GE anfører, at man er bekymret for, at der ydes støtte til erhverv, der helt overordnet ikke er bæredygtige. GE anfører samtidigt, at de ser positivt på, at forslaget har som et formål at gøre erhvervet mere rentabelt.

Naalakkersuisut bemærker, at forslaget har til formål at øge rentabiliteten i erhvervet og dermed gøre det mere bæredygtigt og på sigt medvirke til øget selvforsyning.

Asiarpa Motzfeldt (AM)

AM anfører, at der bør stilles skærpede krav til uddannelse af landbrugere, da der i flere tilfælde kan observeres, at der ikke gødes, høstes og fodres optimalt.

Naalakkersuisut bemærker, at forslaget ikke regulerer uddannelsesmæssige krav til landbrugere. Forslaget giver dog overordnet mulighed for at stille vilkår i forbindelse med en ansøgning om erhvervsfremme, der vil kunne imødesee nogle af de anførte problemstillinger. Herudover har Konsulenttjeneste for Landbrug en opgave med at bistå landbrugere i forhold til at opnå bedre udbytte af jorden og pasning af besætninger.

AM anfører at en del lovgivning på området er af ældre dato og at der synes at være behov for en opdatering.

Naalakkersuisut er i gang med at se på en opdatering af regelsættet i henhold til Naalakkersuisuts Strategi for Landbrug 2021 – 2030. Dette forslag er en del af denne opdatering.

AM anfører, at vilkårene for erhvervsfremme bør forbedres, herunder særligt i forhold til løbetid og -rente.

Erhvervsfremmelån gives allerede i dag på favorable vilkår. Forslaget viderefører denne praksis, dog således at forvaltningen vurderer støtten i forhold til, hvorvidt det aktiv, der ønskes til bedriften, vil medvirke til at øge rentabiliteten.

Stefan H. Magnusson (Isortoq Reindeer Station)

Isortoq Reindeer Station anfører en række foreslåede strategier for blandt andet rensdyravl og at rensdyravlere burde have samme muligheder som øvrige.

Ligeledes anføres en række overordnede strategiske muligheder indenfor udvikling af landbrugserhvervet generelt.

Forslaget medvirker til at implementere Naalakkersuisuts Strategi for Landbrug 2021 – 2030, som også omhandler rensdyravl. Alle landbrugere, inkl. rensdyravlere med videre, vil kunne ansøge om erhvervsfremme efter dette forslag.

Høringssvaret er taget til efterretning, men har ikke givet anledning til ændringer i forslaget, da høringssvaret i høj grad er relateret til overordnede strategiske udviklingsområder og ikke til det konkrete forslag.